

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

הגה"ק מסאטמאר זי"ע

פניני נועם שיח

יומא דהילולא הארבעים
יום ג' ראה, כ"ו מנחם אב תשע"ט

מכון אפריון לשלמו

לייקווד תשע"ט

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א
אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות
נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת
הגאון החסיד הנעלה, יקר רוח
הרה"צ מוה"ר חיים אלעזר קליין שליט"א
מגדולי המשפיעים בעיר התורה לייקווד
לע"נ כ"ק הגה"ק האדמו"ר מסאטמאר
מרן יואל בן רבי חנניה יום טוב זצוקללה"ה
הוא ימליץ טוב בעדנו
יומא דהילולא הארבעים, כ"ו מנח"א תשע"ט

הגה"ק מסאטמאר זי"ע

יומא דהילולא הארבעים כ"ו אב תשע"ט

פניני נועם שיח

מספרים שבהיות מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע ילד, לקח אותו אביו הגה"ק בעל "קדושת יום טוב" זי"ע אל הגה"ק בעל "ערוגת הבושם" זי"ע שייבחו אותו על משנת תלמודו אשר יגע ושינן. ה"ערוגת הבושם" בחן היטב היטב את הילד, והתפעל מאוד על יכלתו המופלאה ביותר של הילד, ובגודל התרגשותו התבטא באזני אבי הנער – ה"קדושת יו"ט" – ואמר לו "כנראה, שהילד, מלבד שהוא עילוי גדול, הרי הוא גם מתמיד גדול". כששמע ה"קדושת יו"ט" את דבריו, אמר לו "ההצלחה של הילד אינה תלויה, לא במה שהוא עילוי גדול ולא במה שהוא מתמיד – אם אתם רוצים לדעת מהו הגורם להצלחתו, הביטו נא על הילד בעת שהוא אומר 'אהבה רבה'..."

סיפר לי יהודי ששמע את הסיפור דלהלן מנכדיו של אותו יהודי שעמו אירע המעשה, וכך סיפר:

פעם אחת נכנס איש אחד לבית המדרש להתפלל כשכבר אחזו באמצע התפילה, וכשהבחין בו הגה"ק מסאטמאר זי"ע, ניגש אליו ואמר לו: בוקר טוב – נו – כבר קמת?... אך היהודי לא הגיב כלום.

לאחר התפילה, ניגש היהודי אל האדמו"ר זי"ע, והזכיר את זוגתו שהובילוה לבית החולים לפנות בוקר עקב אבנים במרה. כששמע הרבי את דבריו, החוויר מיד, ואמר לו: א"כ לשווא ביישתיך, ולחנם חשדתיך,

ותיכף בירך אותו בכל הברכות, ואמר לו שאין לו מה לדאוג והכל יסתדר על הצד היותר טוב.

בערב ההוא, כשהיה היהודי בביתו, הוא שומע לפתע דפיקות על הדלת, וכשפתח את הדלת נדהם לראות את לא אחר מאשר הרבי מסאטמאר בכבודו ובעצמו! הרבי שאל אותו אם אפשר להיכנס, וכמובן שהכניסו לביתו מיד. הרבי התיישב ואמר לו שברצונו לפייסו ולבקש את סליחתו, כי לחינם חשד בו שהוא קם מאוחר ומאחר לתפילתו, ולא ידע שהוא חוזר מבית החולים שם שהה כבר מלפנות בוקר.

ובגמר דבריו לאחר שהתפייס היהודי, אמר לו הרבי זי"ע: אני יודע שאתה צריך לקנות בית חדש, והרי אני רואה איך הבית שלך נראה – באיזה דחקות אתה חי – ומדי דברו עמו הוציא מכיסו סכום רב ואמר לו הנה כאן יש לך מעות ובו תוכל לקנות בית חדש...

היהודי נשתומם מאוד ולא האמין למראה עיניו, ובתחילה לא רצה לקחת, אך הרבי דחק בו שיקח את המעות, ואז לקח את הכסף וקנה בית חדש – אשר נכדיו המספרים את המעשה – הם דרים בו היום...

ידוע שבטרם נסע הגה"ק מסטמאר זי"ע מארץ הקודש לחוץ לארץ, נכנס אליו הגה"צ רבי אשר זעליג מרגליות זצ"ל ושאל אותו: למי יוכלו לפנות וליתן קוויטל לאחר שיסע לחו"ל, והשיב לו הרבי זי"ע: כשתיכנס לבית המדרש ותראה יהודי שמרים את שרוולו להניח תפילין, ותראה שחקוק על זרועו המספר שהנאצים ימ"ש חקקו בשנות המלחמה הנוראה, לו אתה יכול ליתן קוויטל...

בילדותי זכיתי לבקר כמה פעמים אצל הגה"ק מסאטמאר זי"ע. אבי מורי ז"ל היה לוקח אותי עמו להיות במחיצת הקודש בהושענא רבא ובמעמד הדלקת נרות חנוכה. את המעמד בהושענא רבא, זאת לא שייך לתאר על גליון, כי היה זה מעמד עילאי באופן נעלה ומיוחד ביותר, דלה העט מלהביעה... ומעמד הדלקת נרות חנוכה, גם זה היה מעמד מיוחד במינו. גם בבחורות נסעתי אליו לימי החנוכה, ומיד כשהיו נכנסים להבית המדרש, היו מרגישים אווירא עילאית ומרוממת ביותר, פני הרבי הבהיקו באור זך ומיוחד. אני זוכר היטב את הברכה על הדלקת נרות חנוכה שנאמר באש להבה הבוקע רקיעים.

שמעתי מאנשים שהיו במחיצת הגה"ק מסאטמאר זי"ע יום אחד קודם הסתלקותו – שבת מברכים חודש אלול – והתפללו עמו בשבת כשעדיין בירך את החודש. במוצ"ש, העירו אותנו בקעמפ, וכנסו את כולנו בבית המדרש להתפלל על הרבי שמצבו הוחמר ביותר רח"ל. הבחורים לא יכלו לעכל כלל ולא אבו להאמין שמצבו של הרבי בכי רע – הדבר היה פשוט ביותר שהרבי הולך להאריך ימים ולהנהיג את הדור ולקבל עם כולנו את פני משיח צדקנו. וכן ביום ראשון למחרתו, כשנתקבלה הידיעה המרה אודות פטירת הרבי, היינו כולנו באבל גדול.

זכורני שבאותה שבוע של הסתלקותו של הגה"ק מסאטמאר זי"ע, שהה עמנו בקעמפ הגה"צ אב"ד מטערסדארף זי"ע בעל "שם משמאל", והיה דין ודברים בין מקורבי הרב, אם לספר לו מהסתלקות הגה"ק מסאטמאר, שכן בין שני הגדולים האלה שררה קשרי ידידות אמיצים, וחששו לגלות לו, ובפרט שהרב כבר היה זקן מופלג, למעלה מתשעים שנה (ואכן הרב נסתלק פחות משנה אח"כ ביו"ט שני של שבועות תש"מ), ובסוף החליטו שלא לגלות לו, וכל הבחורים של הקמעפ נסעו להשתתף בהלוויה, ומישהו נשאר עם הרב, ולאחר זמן נתגלה להרב דבר ההסתלקות, והיה שבור מזה לשברי שברים.

כל מי שהשתתף בלויה, ראו עליו שחשך עליו עולמו, כל אחד חשב "אז דער וועלט איז אינטערגעגאנגען" [שהנה העולם מתמוטט תחתיו]. כשהמטה יצאה מחדר הטהרה, במקרה עמדתי בסמוך לה, ודחקתי עצמי ונכנסתי עמה לבית המדרש, וכל הקהל געו בבכיה עצומה עד למאוד – ולא היה שייך להתחיל את ההספדים מרוב הבכיות, ואחד התחיל לצעוק שכולם יפסיקו לבכות, ואחר צעק כנגדו "תן לנו לבכות"...

בעת שהותי בשבת קודש אצל מחותני כ"ק גאב"ד בראד שליט"א (לכבוד השלום זכר להבן הנולד אצל בני הרב מאיר דוב נ"ו), ואביו הגה"צ ראש הכולל בראד שליט"א סיפר, שהיה פעם עם מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע באסיפה אחת, ודנו שם בחולשת הדורות בענייני כשרות, ואחד הנוכחים התבטא על עצמו שהוא עושה כל הדברים לבד בבית, ואינו אוכל משום כשרות, שאלו הרבי "האם יין אתה גם עושה לבד?" אמר לו הלה "האמת הוא, שבכלל לא חשבתי מכך לעשות גם יין בעצמי", אמר לו הרבי בודאי לא חשבתם על זה! – כי כל הדברים היא עושה, ויין אתה צריך לעשות...

סיפר לי ידידי ש"ב הנגיד החסיד רבי מרדכי רייזמאן שליט"א ממאנסי, מחשובי תלמידי הגה"ק מסאטמאר זי"ע, שפעם ביקר הגה"צ רבי מיכאל בער ווייסמענדל זצ"ל אצל הרבי מסאטמאר זי"ע, ובאמצע נכנס יהודי אחד ושאל בעצת הרבי מסאטמאר אודות ניתוח שהיה צריך לעבור, אם לעשות את הניתוח או לא, והשיב לו הרבי שיעשה את הניתוח. כשיצא האיש, שאל רבי מיכאל בער את הרבי, "האם להרבי יש רוח הקודש?" השיב לו הרבי "לא". שאל רבי מיכאל בער "אם אין

להרבי רוח הקודש, איך עניתם להאיש שהוא יכול לעשות את הניתוח".
אמר לו הרבי "יהודי ששומר על כל דיבור שהוא מוציא מפיו, אזי שומר
הקב"ה על דיבוריו, שיהיו רק דיבורים אמיתיים ונכונים..."

שמעתי מאת כ"ק הגה"צ רבי חיים יהושע הלברשטאם שליט"א
גאב"ד סאטמאר-מאנסי שאמר בשם מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע –
שבשבוע שעבר היה יומא דהילולא שלו – שביאר למה תפילה נחשבת
כמצוה קלה, לפי שבסוף התפילה חוזרים לאחוריו ג' פסיעות, ואם כן
הרי היא מצוה ש"דשים בה בעקביו"...

והנה אי' בחז"ל (מס' יומא דף נ"ג ע"ב): שהמתפלל צריך שיפסיע
שלוש פסיעות לאחוריו ואחר כך יתן שלום, ואם לא עשה כן ראוי לו
שלא התפלל. בספר בן יהוידע להגאון בעל בן איש חי זצ"ל מביא
מהאר"י הק', שכשאדם מתפלל הרי הוא נמצא בעולם האצילות,
וכשהוא פוסע לאחוריו ג' פסיעות, הוא ממשיך בפסיעותיו אלו
ההשפעות של "ואהבך והרבך" לדרי מטה בעולם הזה.

תפילה הלא היא אחד מן הדברים שעומדין ברומו של עולם ובני
אדם מזלזלים בהן (ראה מס' ברכות דף ו' ע"ב וברש"י שם ד"ה דברים), ומקובל
ממרן הבעש"ט זי"ע, שאם אחד אינו נזהר בתפילתו, נשארים ההשפעות
למעלה "ברומו של עולם" – ממילא אם הוא נזהר בג' פסיעות אלו
שלאחר התפילה – דהיינו "תפילה" שאדם "דש בעקביו", אז זוכה
לההשפעות של "ואהבך והרבך"...

סיפר לי הרה"צ רבי חיים אלעזר קליין שליט"א מגדולי המשיעים
בעיר התורה לייקווד, שבימי בחרותו למד בארץ ישראל, וכשחזר
לאמריקא והתחילו להציע לו שידוכים, נכנס אל הגה"ק מסאטמאר זי"ע

עם קוויטל וכתב שם "לזיווג הגון ולהכנסת אורחים" – כשכוונתו שיהיה ביתו פתוח לאורחים – הרבי קרא את הקוויטל, ובירכו שיזכה לזיווג הגון ויזכה לקיים מצות הכנסת אורחים.

מספר רבי חיים אלעזר, שאח"ז חזר לביתו בבארא פארק, ונכנס ללמוד באיזה בית המדרש, וראה שם משולח אחד שהלך לקבץ צדקה כשהוא מתאונן בצער בפני אחד המתפללים, שהוא מסתובב כל היום ועדיין לא אכל מאומה כל אותו היום. כששמע רבי חיים אלעזר את דבריו, ניגש אליו ואמר לו שהוא מזמין אותו לביתו לאכול. שאל אותו המשולח "מה יש לך לאכול?", אמר לו רבי חיים אלעזר "מה אתה רוצה לאכול?", אמר לו המשולח שהוא אינו רוצה בשר – רק דג טחון [געמאלענע פיש], אמר לו רבי חיים אלעזר, שבדיוק היום השתתפה אמו בסעודת ברית מילה והביאה לביתה דג טחון. אמר לו המשולח "אולי אפשר להטריח אותך להביא את האוכל כאן לבית המדרש", ומיד הלך רבי חיים אלעזר והביא לו את האוכל, והלה אכל ושבע והודה לו מאוד על מה שטרח למענו.

אמר רבי חיים אלעזר בהתרגשות: היה זה פחות משעה לאחר שבירכני הרבי זי"ע, ומיד ראיתי איך שהברכה מתחילה להתקיים, שכן מיד קיימתי מצות הכנסת אורחים – ותקופה קצרה אחר כך זכיתי גם לזיווג הגון...

סיפר כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-בית שמש שליט"א, שאביו הגה"ק מוויזשניץ-מאנסי זי"ע נסע פעם אחת נסיעה למקומות הקדושים באירופה, וקודם נסיעתו שאל את הגה"ק מסאטמאר זי"ע שאם יבקר במחנה ההשמדה אושוויץ, האם יאמר שם "קדיש", ואמר לו הרבי מסאטמאר: מה יכול ה"קדיש" להזיק, ושוב שאל הרבי מוויזשניץ את הרבי מסאטמאר על עצם הנסיעה, אם אכן יסע שם לאושוויץ או לא,

ואז אמר לו הרבי מסאטמאר שלא יסע שם, ואכן למעשה לא נסע שם הרבי מוויזשניץ.

עוד סיפר כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-בית שמש שליט"א, שבהיותו בחור נכנס עם אביו הגה"ק מוויזשניץ-מאנסי זי"ע אצל הגה"ק מסאטמאר זי"ע עם קוויטל, והגבאים רצו להביא להרבי מוויזשניץ כסא לשבת, אך הרבי סירב בתוקף לשבת בעת קריאת הקוויטל, ואף כשאחד הגבאים הביא כסא ורצה להושיב את הרבי בכח, התנגד הרבי נחרצות ודחפו מעל פניו והמשיך לעמוד כשכל גופו רוטט מיראת הכבוד, ורק לאחר שגמר הרבי מסאטמאר לקרוא את הקוויטל שלו, והביאו פירות, אז התיישב הרבי מוויזשניץ, והתחילו לשוחח שיחה חסידית...

פעם אחת נכנס אחד לבית מדרשו של הגה"ק מסאטמאר זי"ע, וניגש לעבר העמוד להמתין עד לתחילת התפילה כי הוא היה חיוב, ורצה לעבור לפני התיבה ולהתפלל. לאחר כמה דקות שכבר עמד שם, ניגש אליו יהודי אחר ואמר לו שהוא רוצה להתפלל כי הוא חיוב. אמר לו הראשון אני גם חיוב ואני כבר עומד כאן כמה דקות לפניך, ושאלו השני על מי אתה חיוב, אמר לו שהוא מתפלל לע"נ חמיו שהיום הוא היארצייט, אמר לו השני: היום הוא היארצייט של אבי ז"ל, וזה חיוב אמיתי, והוא קודם לחיוב שלך שזה רק על חמיק, ועל כן אני רוצה להתפלל, אך הראשון טען: אני הייתי לפניך – לך אתה וחפש מנין אחר, והשני טען בתוקף שהוא רוצה להתפלל עם המנין של הרבי, וכך החלו השנים להתווכח אחד עם השני, עד שהגיעו לידי ריב ומצה כפשוטו.

בתוך כך שהם מתווכחים אחד עם השני, נכנס הרבי זי"ע לביהמ"ד, וראה מה שראה, וניגש איפוא הרבי לשני הנצים ושאל אותם על מה הם

רְבִּים אחד עם השני, ואז שטחו השנים לפניו – כל אחד את טענותיו – למה הוא צריך להתפלל לפני התיבה. אמר להם הרבי: הן אביך והן חמיו שניהם כבר נפטרו מן העולם ולהם אין עצה – כבר אין יכולים לעשות עמהם כלום! – אבל לשמור את ה"שלוש בית" בביתכם – על זה יש עצה – ואם הראשון יבא הביתה, אז תיכף תשאל אותו אשתו "האם התפללת היום לפני התיבה לע"נ אבי? – במנין של הרבי?" ... – ובכן יתפלל נא הראשון לעילוי נשמת חמיו, והכל על מקומו יבוא בשלום...

שמעתי מהרה"ח ר' יוסף מאיר האס הי"ו, שמרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א סיפר, שהיה חסיד סאטמאר בשם "אליעזר", ונקרא בפי כל בלשון חסידית "לייזער". אחרי המלחמה כשעלה לארץ ישראל, והושפע מהציונות, שינה את שמו ל"אליעזר", בלשון עברית. כשפגש בו מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, ושאלו לשמו, השיב "אליעזר" – בביטוי העברי. אמר לו הרבי בצחות "ובא לציון" – באים ונעשים ציונים, "גואל" – ווערט מען "אויס-לייזער"...

סיפר לי הרה"צ רבי חיים אלעזר קליין שליט"א מגדולי המשפיעים בעיר התורה לייקווד, שבימי בחרותו היתה לו קביעות להיכנס בכל ראש חודש אצל הגה"ק מסאטמאר זי"ע עם קוויטל, ואל הקוויטל צירף תמיד פדיון של חמש או עשר דולר, והיה לו הדבר לפלא שהרבי לקח תמיד ממנו את הכסף של הפדיון, הגם שבדרך כלל היה הרבי מחזיר את דמי הפדיון לבחורים או אברכים צעירים, חוץ אם אמרו לו בפירוש שאביהם שלח את הפדיון, אז לקח את זה, אבל אצלו לקח הרבי תמיד את הפדיון. מספר רבי חיים אלעזר, שלאחר הסתלקותו של הרבי מסאטמאר זי"ע, נסע לאנטווערפן להסתופף בצל הרה"ק רבי יענקעל'ע

מפשעווארסק זי"ע, ונכנס אליו עם קוויטל ונתן גם פדיון, שטר של מאה דולר. כשקיבל הרבי את הפדיון לידיו, החזיר לו את הפדיון באמרו שהרבי מסאטמאר לא היה נוטל פדיון מבחורים ואברכים צעירים... והיה הדבר לפלא בעיניו, שכן לבושו היה שונה מחסידי סאטמאר ולא היה ניכר עליו שהוא היה מהמסתופפים בצילו של הרבי מסאטמאר, ובטרם פצה רבי חיים אלעזר את פיו לומר שממנו בן לקח הרבי את הפדיונות שנתן לו, אמר לו רבי יענקעל'ע "אבל ממש אקח עשר דולר" – והרבי פתח את המגירה שלו, הוציא תשעים דולר ונתן לו...

סיפר לי מחותני כ"ק גאב"ד בראד שליט"א שכשאביו הגה"צ ראש הכולל בראד שליט"א היה בחור, נכנס פעם בערב פסח אל מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע עם קוויטל, וצירף פדיון בסך עשר דולר. הרבי לקח את הקוויטל והחזיר לו את הכסף. כשראה הבחור שהרבי החזיר לו את הכסף, נענה ואמר להרבי "הכסף שנתתי שלי הוא", שאלו הרבי "מנין לך כסף?", השיב הבחור ואמר שבבין הזמנים הזה לקראת חג הפסח, עבד קצת באיזה מקום שמוכרים יין, והרוויח שם כסף. כששמע הרבי את תשובתו אמר לו "אם כך, אז תחזיר את הכסף"...

הרה"צ מוויז'ניץ שליט"א, בנו הגדול של מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק, סיפר לי דבר נפלא, וכך סיפר:

מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע היה מדקדק לתקוע שופר בראש השנה אצל הבימה, ולא כמנהג כמה אדמו"רים שנוהגים לתקוע אצל מקום מושבם בבית המדרש, ואף לאחר שניסו לדבר על לבו שיסכים

לתקוע אצל מקומו ולא אצל הבימה, לא אבה לשנות את מנהגו מימים ימימה.

פעם שמע הרבי מסאטמאר, שהרה"ק מרן בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע נוהג לתקוע אצל מקומו ולא אצל הבימה, ופנה הרבי מסאטמאר להרה"ח ר' וולביש כ"ץ שליט"א – חסיד סאטמאר שלמד בישיבת וויז'ניץ – ושאל אותו אם אכן אמת הדבר שמרן ה"אמרי חיים" נוהג לתקוע אצל מקומו, והשיב לו שאכן כן הוא נוהג לתקוע אצל מקומו, ושוב שאל אותו הרבי מסאטמאר "דו האסט געזען?", וענה לו שכן, ואז תקע הרבי מסאטמאר אצל מקומו בביהמ"ד ולא אצל הבימה...

בגליון "טיב הקהילה" (פ' מסעי תשע"ט) מובא מה שסיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א מעיה"ק ירושלים סיפור נורא, ששמע מאדם נאמן המתגורר בניו יורק רבתי – שאצלו היה הסיפור, וכך סיפר:

המספר היה באותה תקופה מוקף בחבילי טרדין, אשתו היתה חולנית במחלה קשה והרופאים נלאו למצוא תרופה למכתה, ובעקבות מצבה לווח כספים רבים וחובותיו השתרגו עד למעלה ראש, ואם לא די בזאת, הרי כתוצאה מהתרוצצותו בבתי החולים, הזניח אחד הילדים שלו את לימודיו, וירד וירד עד שהוכרחו לזרוק אותו מן החיידר רח"ל.

היהודי אפוף הצרות רח"ל נכנס אצל מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, והחל לבכות בכי תמרורים על רוב צרותיו, באומרו שהוא עומד כבר על סף יאוש, ואין הוא יודע במה לטפל קודם, אם באשתו החולנית, או בחובותיו הרבים המאיימים להטריף את דעתו, או בסידור הילד בתלמוד תורה, ובכלל אינו יודע לסדר כלל את כל צרותיו ובעיותיו.

הרבי שמע בכובד ראש את סבלו של האיש, התחיל לנחמו לעודדו ולחזקו, והורה לו להמתין בחדר צדדי כדי שיוכל להתיישב במה ואיך

לעזור לו. היהודי יצא מחדרו של הרבי, ונכנס להמתין בחדר שהורה לו הרבי, נטל ספר תהלים והתחיל לומר תהלים בכוונה ובדמעות שליש.

והנה לפתע נכנס אליו אחד מגדולי עסקני הרפואה המפורסמים בניו יורק ואמר לו שהוא רוצה לקבל את כל התיק הרפואי של אשתו, ולהביא את הרופאים הטובים ביותר לטפל בה. לא חלפה שעה קלה, והנה נכנס אחד מגדולי העשירים בניו יורק ואמר לו שהוא רוצה לקבל רשימה מפורטת של כל החובות שלו, וכששמע את הסכום, הוציא על אתר פנקס טשעקים ורשם לו טשעק גדול שכיסה את כל החובות שלו, כשמן הצד הוא הוסיף לו כהנה וכהנה שיהיה לו לאותה תקופה בכבוד. לא עבר זמן רב, והנה נכנס אחד מחשובי המלמדים באותו חיידר שלמד הבן שנזרק ממנה, והבטיח להחזירו לחיידר ולקחת אותו תחת חסותו.

כעבור כשלוש שעות, נקרא היהודי אל הרבי, וכשהוא נרגש עד עמקי נשמתו נכנס אל חדר הרבי, ובדמעות של התרגשות הודה להרבי על מה שעשה עבורו וסידר לו את כל בעיותיו.

הרבי נהנה לראות את היהודי שמח, אך הרבי עצמו לא נרגע, ושאל את האיש "מה עוד אני יכול לעשות למענך?", היהודי השתומם לשאלתו של הרבי, ואמר בהכנעה גדולה שהוא מודה להרבי על מה שעשה עבורו, אך הרבי לא הרפה ואמר להיהודי: עד עתה גמלתי חסד עם גופך, ומה עם הנשמה? וכי בשביל נשמתך לא צריך לדאוג? – הנה מעניק אני לך בזה את כל העולם הבא שלי שנוצר ממצות גמילות חסדים זו שעסקתי בה למענך, שיהא בידך מן המוכן לאחר 120 שנה!...

סיפר לי הרה"צ רבי שמואל יעקב נויפעלד שליט"א מעיר התורה לייקווד, שבעת שהיה כ"ק מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע בלונדון, היה זה בפרשת שלח, והרבי בחן את הילדים בתלמוד תורה את הפרשה, והרבי

שאל את אחד הילדים "מה היה חטא המרגלים?", השיב הילד "הם דיברו טוב על ארץ ישראל", והרבי שחק...

סיפר לי אחד ממכריי, שאחד מקרוביו ביקש מסופר חשוב בארץ ישראל שיכתוב עבורו ספר תורה, והסופר הסכים והתחיל במלאכתו. באחד הימים, נודע להאדם ששכר את הסופר, שהסופר משתתף בבחירות בא"י, ולא ידע מה לעשות, אם לפטר את הסופר ממלאכתו או לא, והלך הלה לשאול בעצת מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע איך להתנהג. לאחר ששמע את דבריו בכובד ראש, שאל אותו הגה"ק מסאטמאר: לאיזה עדה משתייך אותו סופר? השיב היהודי שהסופר שייך לחצר חסידות מסויימת, ששם הולכים לבחירות. אמר לו הגה"ק מסאטמאר זי"ע: א"כ אל תפטר אותו ממלאכתו, שכן הלה עושה כך משום שהוא מקיים את הוראת רבו שאומר שילכו לבחירות – ואח"כ הוסיף הרבי ואמר: אם הרבי של הסופר הזה היה מדבר עמי מקודם, יתכן מאד שהיה מדריך את חסידיו באופן אחר...

מסופר על הגה"ק מסאטמאר זי"ע, שכשהיה צריך להיכנס לארצות הברית, נשאל על ידי הקונסול "מי מופיע על השטר של הדולר?", וכמובן שהרבי לא ידע, אך הוא בפקחותו אמר מיד להגבאי שיאמר לו להקונסול, שהוא [הרבי] – על שטר פחות ממאה דולר אינו מסתכל כלל, והלה נהנה ופטר אותו ונתן לו אשרת כניסה לארצות הברית...

שמעתי מהרה"ח הנעלה ר' יוסף חיים קרויס שליט"א סופר סת"ם בעיה"ת לייקווד יצ"ו, ששמע שפעם אחת שאל הסופר הידוע הרה"ח ר'

אהרן פולק ז"ל את מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, אם הוא יכול למכור תפילין שכתבם סופר שמשנתף בבחירות בא"י.

השיב לו הגה"ק מסאטמאר "די חסידים זענען נישט שולדיג – די רבי'ס זענען שולדיג" ... ["החסידים אינם אשמים בזה שהם הולכים לבחירות, הרבי'ס הם אשמים בזה"]...

מסופר שפעם אמר המשב"ק להגה"ק מסאטמאר זי"ע שהיום יש חתונה של יתום אחד, מיד לקח הרבי את ספר התהלים והתחיל להתפלל על החתן והכלה הרבה זמן – יותר ממה שהיה מתפלל על חתנים רגילים, באמרו, שבעוד שאצל חתן רגיל יש עליו הרבה תפילות של אביו ואמו, אז ביתום או יתומה חסר להם התפילות של האב או האם, ולכן החיוב מוטל על הסובבים להתפלל עליהם...

סיפר לי ידידי כ"ק אדמו"ר מסקולען-לייקווד שליט"א, כשייסדו את השכונה "קרית יואל" במאנארא, הזמין אחד התושבים את זקינו כ"ק אדמו"ר מסקולען זי"ע להשתתף בחנוכת ביתו החדש ולקבוע מזוזה, וגבאי האדמו"ר מסקולען סידרו כבר באותו מעמד לקיים מגבית לטובת המוסדות "חסד לאברהם" שעמדה תחת נשיאותו של האדמו"ר מסקולען זי"ע.

הגבאים גם סיכמו עם גבאי הרבי מסאטמאר זי"ע, שלאחר החנוכת הבית והמגבית, יבוא הרבי מסקולען לבקר אצל הרבי מסאטמאר, והכל היה ברור ומוסכם ביניהם, ברם להאדמו"ר מסקולען לא אמרו בנתיים שום דבר מאותו ביקור המתוכנן אצל הרבי מסאטמאר.

לאחר המגבית, כשהרבי מסקולען כבר ישב בתוך הרכב, אמרו לו הגבאים שהם מתכננים לנסוע עכשיו לבקר אצל הרבי מסאטמאר, שאל אותם הרבי "עכשיו???" השיבו הגבאים שהם כבר סידרו את כל הביקור עם הגבאים של האדמו"ר מסאטמאר ואפשר כבר מיד להיכנס אליו.

האדמו"ר מסקולען השתומם מאוד, ושאל בהשתוממות "האומנם כך?! – וכי כך אכנס אצל האדמו"ר מסאטמאר בלא הכנה ראויה קודם לכן? כשנכנסים אצל האדמו"ר מסאטמאר צריכים הכנה ראויה כראוי, לא להיכנס סתם", וסירב בתוקף להיכנס והורה לחזור לביתו.

סיפר לי אחד, שלפני שנים שהה בליל הסדר אצל הגה"ק מסאטמאר זי"ע יהודי אחד המשתייך לחוגי הליטאים, והלה דקדק מאוד – מידי הרבה – בשיעורי המצוות באכילת מצה ומרור, והיה זה לדבר מוזר בעיני האדמו"ר מסאטמאר, והרבי עשה עמו איזה ווערטל על הנהגתו.

לאחר זמן, חשב הרבי שיתכן שהיהודי הזה נפגע מדבריו, ולכן קרא אותו אליו ואמר לו שהוא רוצה לפייסו, ולא נתקררה דעתו עד שאמר לו: כל ילדיך, בעת הגיעם לפרקם תבוא אלי וכל הוצאות החתונה יהיה על חשבוני...

והעיד היהודי הזה שכך הוה – הוא היה עני ואביון – וכל הוצאות החתונה של בניו היה על חשבוננו של מרן הגה"ק זי"ע...

שמעתי אומרים שאמר הגה"ק מסאטמאר זי"ע דבר תורה נחמד בשם חותנו זי"ע (וכאן העיר הרבי מוויז'ניץ שליט"א: הגה"ק האב"ד פלאנטש - שהיה חותנו בזיווג ראשון):

הנה מצינו ברש"י (בראשית ל"ט, י"א, על פי הגמרא במס' סוטה דף ל"ו ע"ב) שיוסף ראה דמות דיוקנו של אביו וניצול מהעבירה. ויש לפרש, שיעקב ויוסף היה ביניהם חילוקי דעות בענין ה"לבוש": דעת יעקב אבינו היתה שצריכים ללכת "בלבוש חסידי" – מבלי לדקדק על החיצוניות שבו – שיהיה זה בגד נאה מרהיב עין וכדו', ובכלל אינו צריך להקפיד על עצמו שיראה יפה, ברם יוסף הצדיק היה לו דרך אחרת בעבודת השי"ת – דעתו היה שעל האדם "לסלסל בשערו" וכו' כדי שיראה יפה.

אמנם לאחר הנסיון של אשת פוטיפר, התבונן יוסף בדעתו, והגיע למסקנא שהוא בעצמו הביא עליו את הרעה, שכן כל הנסיון באה אליו מכח זה שהיה מסלסל בשערו, ואילו היה נוהג בדרך אביו שאין לאדם להשקיע בלבושו החיצוני, לא היה נכנס כלל בפתחי הנסיון, ועי"ז הוברר לו שהדרך הנכונה בעבודת השי"ת הוא הדרך של אביו יעקב אבינו.

וזהו הרמז בדברי רש"י "שנראית לו דמות דיוקנו של אביו" – שהכיר יוסף והגיע לכלל מסקנא שהדרך הנכונה בעבודת השי"ת הוא "דמות דיוקנו של אביו" – כלומר, ללכת בלבוש של אביו יעקב – בלבוש חסידי – ולהיראות כמותו – ולא להשקיע ביופיו! עכדה"ק.

ואפשר להוסיף, שזהו פירוש הפסוק (בראשית ל"ט, י"ב): ויעזוב בגדו בידו וינס ויצא החוצה – מספיק! – אינני רוצה את הבגדים היפים – ה"געפיצטע קליידער"! – הוא זרק מעליו כל הבגדים היפים! – מהיום ואילך הולכים רק עם א חסידיש'ע לבוש!... (מתוך דברי תורה מאת החתן מאיר דוב פרידמן נ"ו, בן הרב שליט"א, בשולחן הטהור של מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, בקרית וויז'ניץ בני ברק, שבת קודש פרשת וישב תשע"ה)

כשהחלו לארגן את האוטובוסים במנהעטן, שאלו את מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע אם להתפלל תפילת שחרית עם הנץ החמה כ'ותיקין' בטרם שנוסעים עם האוטובוסים למחוז חפצם, או שמא יותר טוב

שיתפללו על האוטובוס באמצע הדרך. השואלים היו בטוחים שהגה"ק מסאטמאר יורה להם שלא לישון כל כך הרבה, אלא ישכימו קום ויתפללו, ורק אח"כ יצאו לדרכם. אך לפליאתם הורה להם הרבי שיצאו לדרכם, ואז יתפללו על האוטובוס. וכשראה אותות תימה ופליאה על פניהם, אמר להם "מוטב שבעת הנסיעה תחשבו מהתפילה מאשר שבאמצע התפילה תחשבו מהנסיעה"...

סיפר לי הרה"צ רבי שמואל יעקב נויפעלד שליט"א מעיר התורה לייקווד, שבעת שהיה הגה"ק מסאטמאר זי"ע בלונדון, שהה שם בשבת, והאכסניה של הרבי היה בבית האדמו"ר מסטאניסלאוו זצ"ל. ליד האכסניה היה מקוה שם התכוין הרבי ללכת למקוה בצפרא דשבתא קודם התפילה, והרבנית אשת חבר של הרבי ע"ה נודע לה שהמקוה אינה חמה, ולכן אמרה להרבי שלא טוב לו ללכת לאותה מקוה כי אין המקוה חם וזה לא טוב לבריאותו, והוא צריך ללכת למקוה חם, ואמרו המקורבים שהמקוה הקרובה ביותר לבית האכסניה הוא מרחק הליכה של חצי שעה, אך עם כל זאת לא הסכימה הרבנית לוותר על דרישתה, ואמרה שחייבים ללכת לשם היכן שיש מקוה חם.

בש"ק בבוקר, יצאו הרבי מסאטמאר, בליווי הרבי מסטאניסלאוו, והלכו ביחד מרחק של חצי שעה עד להמקוה המרוחקת שהיה כאמור מקוה חם, אך ביציאתם מהמקוה ירד לפתע גשם חזק מאוד והם נרטבו עד לשד עצמותם.

כשחזרו לבית האכסניה, נענה הרבי מסאטמאר בבת שחוק ואמר "אזא פנים האט מען אז מ'פאלגט די ווייבער" [כזה פנים יש לנו כשמצייתים לנשים]...

סיפר לי ידיד אחד, שלפני שנים, ערך אחד מקרוביו שמחת חתונה לאחד מבניו, וכיבד את הגה"ק מסאטמאר זי"ע בסידור קידושין, אמנם לבעבור שהרבי היה בבחינה של "למעלה מן הזמן", והלה רצה לערוך את החופה בזמן ולא לעכב את המוזמנים, לכן ניגש למשב"ק של הרבי ואמר לו, שאם הוא מסדר שהרבי יופיע בהדרתו בזמן הנקוב של החופה, הרי הוא נותן לו מאה דולר, והלה הסכים.

והנה ביום החתונה אמר הגבאי להרבי, שאולי מזדרזים היום להגיע להחופה בזמן – שכן בימים ההם היה מאה דולר סכום יפה – אמר לו הרבי "בעז"ה אעשה כל אשר בידי להופיע בזמן, אמנם, החופה תתקיים בין כך רק בשעה שנקבע לכך בשמים"...

למעשה, הופיע הרבי בהדרתו בזמן הנקוב לעריכת החתונה, אמנם ממש קודם החופה הבחינו שיש טעות בתוך הכתובה, וצריכים לכתוב כתובה אחרת, והיות שהחופה התקיימה במקום שהיה רחוק מיישוב יהודי, לכן לא היתה ברירה אחרת, מלבד שאחד יסע לווייליאמסבורג ולהביא כתובה אחרת, ובנתיים התעכבו זמן רב, ורק כשחזר השליח ערכו את החופה! – נמצא שהלה קיבל את המאה דולר שהובטח לו, לפי שהרבי כן הגיע בזמן, ברם החופה התקיימה בדיוק בשעה שנקבע מן השמים, וכמו שאמר הרבי...

שמעתי שבכולל אחד היו קבוצת אברכים שהחליטו לקיים את כל המצוות שבתורה, בכל האופנים ובכל ההידורים, אך ביום אחד באו אל רבם בבקשת עצה שהיות ואינם יכולים לקיים את המצוה של מחזיר גרושתו, אז אולי הם יתגרשו מנשותיהם כדי לקיים את המצוה של מחזיר גרושתו. אמר להם הרבי בבדיחותא: לא כדאי לכם לנסות, שכן יתכן שהאשה לא תסכים לחזור אליכם...

ומספרים כעין זה, שבוויליאמסבורג התגוררה אשה חשובה, אשר החליטה ביום מן הימים, שהיא רוצה להתגרש מבעלה, ואח"כ יקים בעלה את המצוה של "מחזיר גרושתו", כי מאד הייתה חפוצה שהגה"ק מסאטמאר זי"ע יהיה המסדר קידושין אצלה, ושלחה לשאול את הרבי מה דעתו על זה. השיב הרבי ואמר, שלא כדאי לה לנסות לעשות את זה, כי מאן יאמר שבעלה ירצה להחזיר את גרושתו...

מספרים שפעם אחת בחן הגה"ק מסאטמאר זי"ע את הילדים בתלמוד תורה אחד, והיה זה בפרשת הדגלים – פרשת במדבר, והרבי שאל את אחד הילדים מה הפירוש "ושניים יסעו", השיב הילד "די יארן לויפן" ("שניים" מלשון 'שנים') – המלמד ניסה לתקן את דברי הילד, אמנם הרבי הגיב ואמר "ער זאגט גוט – די יארן לויפן!..."

הגה"ק מסאטמאר זי"ע התבטא פעם באחת ההזדמנויות אודות חינוך הבנים "אבותינו כשראו שהבנים אינם מצליחים כל כך בלימוד, הורידו כנחל דמעה בעת ברכת התורה ובעת ברכת אהבת עולם, על הצלחת בניהם בתורה".

פעם אחת נסע הרה"ק מסאטמאר זי"ע עם משמשיו לבקר חסיד אחד מחסידיו שהיה חולה ל"ע, ושכב באחד מבתי החולים בניו יורק. הרבי התיישב ליד מיטת האיש ודיבר על ליבו במשך זמן מה. בינתיים יצא אחד הגבאים מאת החדר, ולא חזר עד כעבור חצי שעה, לאחר מכן איחלו המבקרים את החולה לשלום וברכוהו בברכת רפואה שלימה. במשך הנסיעה חזרה לביתו, המשיך הרבי לשוחח בענין הנדבר בבית

החולים, ומתוך שאלותיו של הגבאי, הבין הרבי כי הוא לא היה נוכח שם, ולכן שאלו הרבי "היכן היית?" והשיב הגבאי "הוצרכת לסדר משהו לאיזה רגעים, וכאשר עמדתי לחזור לחדרו של ידידנו, שמעתי קול בוקע מאחד החדרים שבבית החולים, הצצתי פנימה והבחנתי ביהודי הקורא אלי להיכנס. כאשר החלפתי עמו דברים וסיפרתי לו שבא הרבי לבקר חולה פלוני, נאנח קשות, לשאלתי למה הוא נאנח? השיב: מקנא אני באותו חסיד, שרבו גר בקירוב מקום, ושביכולתו לבקר אצלו ולהרעיף עליו נטפי חיזוק ועידוד, הרבי שלי – המשיך החולה – הוא האדמו"ר מגור המתגורר בארץ ישראל, מי יתן והיה יכול לעמוד לצדי בשעה קשה זו. לשמע הדברים – המשיך הגבאי וסיפר להרבי מסאטמאר – נשארתי אצלו וניסיתי לחזק את לבבו הנשבר".

עם תום השיחה, עמדה הנסיעה להסתיים, והרבי שנחפז לשוב לביתו לסיים את חוק לימודו ושיעורי תורה שלו, נתן הוראה לנהג המכונית לשוב על עקבותיו ולחזור לבית החולים. כשחזר הרבי לבית החולים, עלה מיד לחדרו של אותו חסיד גור, התיישב ליד מיטתו ושהה שם שעה ארוכה, בהרעיפו על לב החולה טל של תחי' ודברי חיזוק בדברי תורה וסיפורים, עד שהבחין בקורת רוח ושמחה יתירה השרויים על פניו של החולה, ורק אז יצא משם וחזר לביתו...

בספר "חינוך ישראל" (פתיחה) כתב, שפעם ביקש אחד מאת הגה"ק מסאטמאר זי"ע שיברך אותו שהוא יצליח עם חינוך בניו. אמר לו הרבי "להצליח בחינוך צריכים לקום באשמורת הבוקר ולהוזיל דמעות על ספר תהלים בתפילה להקב"ה על כך".

בהזדמנות אחרת אמר הגה"ק מסאטמאר זי"ע: שגור בפי העולם, כי בנים אין יכולים לבחור, רק את מה שהקב"ה הזמין לו, לעומת זאת, חתנים טובים יכול כל אחד לבחור לעצמו – אך אני אומר להיפך –

חתנים אי אפשר לבחור, שכן בהכרח יטול מה שהוכרז מ' יום לפני יצירת הולד בת פלוני לפלוני, אבל בנים טובים יכולים לבחור, ע"י שיוריד דמעות לבקש מהקב"ה בנים טובים.

פעם אמר הגה"ק מסאטמאר זי"ע: אם יהודי אינו מאמין שפרנסה הוא מן השמים הוא אפיקורס, אך אם הוא אינו מאמין ששידוכים הוא מן השמים, הרי הוא שוטה...

מסופר על הגה"ק מסאטמאר זי"ע, עובדא אחת המפיק אור על מידת אהבת ישראל שבו בד בבד עם מידת קנאותו וחרדתו לדבר ה', ומעשה שהיה כך היה.

פעם אחת עשה אחד דבר בלתי רצוי באיצטלא של "קנאות", ונגרם על ידי זה הפסד לממון ישראל, וכאשר נודע הדבר למרן הגה"ק מסאטמאר, העיר על זה בהתמרמרות, וכך אמר: הלא בכל פעם בעת אשר אנכי צריך למחות על דבר כבוד שמו יתברך, הנני נמלך בדעתי זמן זמנים טובא קודם לכך אם לא אגרום ח"ו עי"ז איזה הפסד לאחד מישראל, אמנם איש הלזה, לא כן עשה, רק פחז כמים ועשה דבר בלא שום אחריות, ובפחזותו גרם להפסד ממון ישראל...

והנה כזה היתה קנאותו בכל מחאותיו, באותה שעה שהיה חס לבו בקרבו ורוח קנאה לבשה את עמסו לקנא קנאת ה' צבקות נגד מלכות הרשעה שגזרה גזרות קשות נגד אחב"י יושבי ארה"ק, עם כל זה לא שכח אף לרגע אחד מאותם היחידים אשר יסבלו על ידו היזקי ממון, ודאג עבורם שלא יהיה המחאה גרמא בניזקין.

כידוע היה הגה"ק מסאטמאר זי"ע מפחד מאוד לנסוע עם מטוס [ערעפלאן], ובנסעו לארץ ישראל נסע בספינה, לאחר שעבר הרבי אירוע מוחי [סטראק] רח"ל, אמרו לו מקורביו שכעת לא שייך לנסוע רק במטוס, והרבי הסכים. באמצע הנסיעה, אמר הרבי בבדיחותא "עד עתה הייתי רבי בארץ, כעת הנני רבי בשמים..."

ופעם אמר הגה"ק מסאטמאר זי"ע, שה"גדול" הראשון שמצינו בתורה הוא קין, שאמר (בראשית ד', י"ג): גדול עוני מנשוא...

פעם שאלתי את מו"ר הגה"צ אב"ד דעברעצין זצ"ל אודות מה שכתב בשו"ת "באר משה" (ח"ז, קונטרס עלעקטריק סי' ס"ט) וז"ל: פעם אחת בימי הקיץ בערב שב"ק לפני בערך כ"ד-כ"ה שנים, הייתי אצל קדוש ה' מכובד אדמו"ר מסאטמאר זצוקללה"ה, והיות שלא היה שם אז איש, במנוחת הנפש דיברתי לארכו ולרחבו שעות ארוכות עם הדג"ק זצ"ל בכמה ענינים, ואז אמר לי דברים שאי אפשר לגלות, וכשהלכתי בירכני ברכות חמות מאד מאד שעדיין ידי מרגשת חמימותו, ופגישה זו היה לי פגישה בלתי נשכחת עכ"ל.

וביקשתי מאת האב"ד דעברעצין שיגלה לי מה שגילה לו הגה"ק מסאטמאר, וטענתי "הלא אחד צריך לדעת"..." ואמר לי הרב "אינני זוכר כבר מה שאמר לי הגה"ק מסאטמאר, אמנם אני זוכר שהיו אלה דברים נפלאים ביותר, ודבר אחד אני כן יכול לומר לך, שאז ראיתי מה נקרא 'מלאך אלקים' – לא 'כעין' מלאך – רק מלאך אמיתי כפשוטו..."

מסופר שמרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע נשאל פעם על ידי בדחן בחתונה אם יורשה לו לחקות אותו בפני הציבור כדי לשמח חתן וכלה, האדמו"ר השיב בחיוב, והאיש עלה על הבמה והחל לחקות את תפילותיו ואת דרשותיו וכו'. לפתע הבחין הבדחן שהאדמו"ר יושב ובוכה, מיד ירד מהבמה וניגש לעבר האדמו"ר ושאלו: הלא קיבלתי רשות?! "חלילה" השיב הרבי: אל לך לחשוש פן פגעת בי – לא זו סיבת בכייתי – אלא כשראיתי איך אתה מחקה את תנועותי בעת התפילה ועבודת ה', שאלתי את עצמי "אולי גם אני מחקה את עצמי ואינני עובד את ה' באמת מתוך תחושת התחדשות פנימית", על זה אני בוכה...

בספר "נשמת שבת" (סי' רס"ב) מביא ששמע מבעל העובדא, שפעם במנין הפרטי של מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, כשהיו שם כמה חיובים, ביקשו את הכהן שיצא לחוץ בהתחלת הקריאה, כדי שיוכלו כולם לעלות, וקראו ישראל במקום כהן. וכששמע זאת מרן זי"ע, הגיב "הלא היה כאן כהן בעת התפילה"? וכשאמרו לו שיצא הכהן לחוץ קודם הקריאה מפני שיש איזה חיובים – לא הסכים לכך – וציווה שיחזרו ויקראו לפנים את הכהן ויקראוהו לעליית הכהן (ומי שקראוהו מקודם עלה לעליית שלישי).

וזה הוראה מופלאה, שאת התורה צריכים לקיים בכל אופן שהוא – אפי' אם לא יסתדרו בענין הכיבודים והעליות, ואם יש כהן, אז צריכים לכבד אותו בעליית כהן – שצריכים להתאים עצמם אל התורה ולא התורה אלינו...

מספרים על כ"ק מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, שהרופאים הזהירו אותו שלא ירקוד בשמיני עצרת ושמחת תורה בעת שסבל ממיחושים

נוראים על רגליו, והוא לא שמע לציווי הרופאים, ואמר בדרך צחות
 "שמיני רגל בפני עצמו" (מסכת סוכה דף מ"ח ע"א) – דהיינו דבימים אלו
 יש רגלים אחרים...

בעת ששהה אבי מורי ז"ל בבית החולים, ועמדתי לצידו, נהנית
 מאוד מארגון החדר "ביקור חולים" שע"י חסידי סאטמאר, שהפליאו
 מאוד במידת נדבנותם הגדולה, וסיפקו לנו מזון ומחיה בכל התקופה
 ההיא למעלה מן המסוער, וכל זה תולדה ופירות טובים של מעשי
 החדר של הגה"ק מסאטמאר זי"ע שהיה מעורר לחדר ולמעשים טובים
 באופן נעלה ביותר – וכאשר מסופר שהוא היה מעורר את הבחורים
 לעשות חסד וללכת לאסוף צדקה עבור הנזקקים, וכאשר פעם היה אצלו
 בישיבה בן של אחד הנגידים החשובים, והוא התנגד שבנו ילך לאסוף
 צדקה, והוא טען שזה לא לפי כבודו שכן של גביר ילך לאסוף צדקה,
 והוא הבטיח להרבי שהוא יתן כמה שהוא מבקש, אמר לו הרבי "אין
 הענין הכסף, אלא הלימוד להבחורים לעזור לזולת בכל כוחותיהם"...

ואמר לי אחד דבר נפלא, שאנו יכולים לראות כמעט בכל המקומות
 הקדושים שבעולם, שיש שם מזון רב ושתייה וכדומה להשביע את
 נפשות המבקרים והמתפללים שם, אמנם במקום אחד אין שם שום
 מזונות ושום שתייה – ואפילו כוס מים אינו בנמצא שם – והוא ה"כותל
 המערבי" – והוא לפי שחסידי סאטמאר אינם מגיעים לשם...

סיפר הרה"ג ר' מרדכי הורוויץ שליט"א אב"ד אונגדסדארף-לייקווד,
 שבשנת תשכ"ה שהה בארץ ישראל זקנו הגה"צ רבי יוסף יונה הלוי
 הורוויץ זצ"ל אב"ד אונגדסדארף-פרנקפורט, וכשחזר לחו"ל, היה שם

באותה ספינה גם הגה"ק מסאטמאר זי"ע, והם השתעשעו באהבים ביעלת חן בדברי תורה.

מספר זקנו, שבתוך דבריהם שאל את הגה"ק מסאטמאר אודות ענין ה"שיריים" של הצדיק, שעובר מיד ליד "האם אין בזה משום 'בל' תשקצו'?", והרבי לא ענה לו כלום. לאחר זמן התקיימה על הספינה עריכת השולחן של הגה"ק מסאטמאר, וכשחילק הרבי שיריים, שלח אל הגה"צ אב"ד אונדסדארף-פרנקפורט שיריים בצלחת, עם מזלג וסכין...

מספרים, שמרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע מסר פעם את התפילין שלו לסופר, על מנת שיבדוק את כשרותו, והרבי ביקש מהסופר שהתפילין יהיו מוכנים למחר בשעה שבע בבוקר בדיוק.

שאל הסופר את הרבי "והלא הרבי מעולם לא מתפלל בשעה שבע, רק מאוחר מאוד במשך היום, ולמה הרבי צריך שיהיו התפילין מוכנים בשעה שבע?!" השיב הרבי "רצוני באמת להתפלל כל יום כבר בשעה שבע, אך אם אין מוכנים, ועדיין אינם יכולים להתפלל – מה נעשה!..."

סיפר לי הרה"צ רבי חיים אלעזר קליין שליט"א מגדולי המשפיעים בעיר התורה לייקווד, שכמה שבועות קודם הסתלקותו של כ"ק מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, נכנס אברך אחד אל הרבי והתאונן בפניו שהוא לומד בכולל, אך הוא אינו מצליח ואינו רואה ברכה בלימודו, הוא אינו מצליח למצוא חברותא הגונה, ויש לו חשק לצאת מהכולל, והוא רוצה להיות 'מלמד', אך דא עקא שהשווער שלו עומד לו על הראש שלא יצא מהכולל רק ישאר ללמוד שם, והוא עצמו מרגיש שאין לו מה להישאר והוא רוצה בדווקא לצאת משם.

הרבי שמע את דבריו בכובד ראש, ולפליאת האברך אמר לו הרבי שלא יצא מהכולל אלא ימשיך ללמוד שם. האברך התפלא מאוד, בידעו שהרבי אין מורה להישאר בכולל אלא אם כן מצליחים שם ורואין סימן ברכה בלימודו, ולכן שאל שוב אם הוא יצליח בע"ה בלימודו עם החברותא שלו, כי אם לא, למה לו להישאר שם, אך הרבי התעלם משאלתו והורה לו שימשיך ללמוד בכולל, ואכן האברך נשאר ללמוד בכולל, ועם הזמן ראה ברכה בלימודו, עד שהיום הוא מכהן כדיין חשוב בקהילה מפוארת...

וידוע מה שאמר הרה"ק מסאטמאר זי"ע, שיעקב סבר, שאפילו אם הוא לומד כעת עם מלאך אלקים, אבל אם "בחיידר" עמו יושב גם עשיו הרשע – כל זה איננו שווה לו – הוא מוותר על הלימוד עם המלאך כדי שלא יצטרך לשהות אפילו שעה מועטת עם הרשע כעשיו!...

מספרים – לפני הרבה שנים היתה קבוצת חסידים בסאטמאר שהיו מכונים בשם "שווארצע סאטמארער" (עי' "נועם שיח" שבועות תשע"ט, מס' 130, עמוד כ"ט "משולחן הקוראים"). הם גורשו מהחסידות על ידי הגה"ק מסאטמאר זי"ע – אחד מהדברים שעורר את זעמו של הרבי עליהם עד שגירשם מעל פניו היה – שפעם אחת הגיעו הללו לביתו של הרבי זי"ע, וראו שם מראה [שפיגע"ל] גדולה שהיתה שם לצרכי הרבנית ע"ה, והם סברו ברוב חכמתם שהדבר אינו לכבוד רבם הקדוש שימצא בביתו כזה דבר. המתינו איפוא האנשים לשעת הכושר, וכשזה הגיע, נכנסו בחשאי לביתו, וניפצו את המראה לרסיסים! הרבי זי"ע זעם על הדבר מאוד מאוד, ואמר להם "פרום! תהיו לעצמכם..."

אחד שאל את הגה"ק מסאטמאר זי"ע, מפני מה הוא נוהג שלאחר הדלקת נר חנוכה הוא עורך שולחן לחיים עם מזונות ומשקה, והשיב לו הרבי: בריש מסכת ביצה מובא מחלוקת בית שמאי ובית הלל בדין ביצה שנולדה ביו"ט, בית שמאי אומרים תאכל וב"ה אומרים לא תאכל, וברש"י ביאר על "לא תאכל" – מפרש בגמרא טעמא. ויש לתמוה למה לא כתב כן רש"י גם על "תאכל" – בגמרא מפרש, רואים מזה, שעל "תאכל" – על כך שאומרים לאכול – לא שואלים קושיות למה, אם יש קושיא, זה רק על מה שאומרים שלא לאכול...

שמעתי ממו"ח שליט"א שלפני שנים בעוד הרה"ק בעל "נועם אליעזר" מסקולען זי"ע היה גר בקראנהייטס, הגיע פעם אחת לשבות בעיירה וויליאמסבורג, וכאשר נכנס הגה"ק מסאטמאר זי"ע לעריכת שולחנו הטהור בליל ש"ק, הבחין בכך שהרבה מקהל עדתו חסרים, ושאל את הגבאי "וואו איז דער עולם?" והשיב הגבאי שהאדמו"ר מסקולען הגיע, והלכו לראות את עבודתו הקדושה, הגיב האדמו"ר מסאטמאר בחיוך "עוד מעט וסקלוני"...

במחזור "דברי יואל" (סוכות) מסופר, שפעם אחת בחוה"מ סוכות באמצע עריכת השולחן של הגה"ק מסאטמאר זי"ע הופיע הגה"צ מוה"ר לוי יצחק גרינוואלד זצ"ל אבד"ק צעהלים בעמח"ס "מגדלות מרקחים", ורבינו נתן לו שיריים מהפערפי"ל, ואמר הגה"צ מצעהלים לרבינו "הלא שיריים של צדיק הוא דבר חשוב, ואפשר שצריך לברך 'לישב בסוכה' אפילו בפחות מכשיעור", וציוה רבינו שיביאו לו מבית התבשיל כלי שיש בו שיעור הגון של פערפי"ל לכבודו של הרב מצעהלים...

ידידינו הרה"צ המשפיע רבי אלימלך בידרמן שליט"א סיפר סיפור נורא, וכך סיפר: היה יהודי בירושלים מחשובי התלמידי חכמים שבה הרה"ג רבי חיים יעקב קלפהולץ זצ"ל בעמח"ס "עקבי חיים". פעם אחת כשהגיע אחד מילדיו לפרקו ולא היה בידו די מעות, החליט לנסוע לאמריקא לאסוף כסף לצורך נישואיו.

טרם יצא לדרכו, נסע להגה"ק ה"חזון איש" זצ"ל לבקש ממנו ברכה. שאלו ה"חזון איש": היכן אתה נוסע? אמר לו לאמריקא. שאל אותו ה"חזון איש": לאמריקא? מי נתן לך העצה לנסוע לשם? אמר לו רבי חיים יעקב: כך עלה בדעתי. אמר לו ה"חזון איש": אם כן – סע – וה' יעזור שתצליח בדרכך.

כשהגיע רבי חיים יעקב לנמל בחיפה כדי להפליג לאמריקא, פגש שם בר' מנחם פרוש ז"ל. שאלו ר' מנחם: לאן פניך מועדות. אמר לו לאמריקא. שאל אותו ר' מנחם: לאמריקא? מה יש לך לחפש שם? אמר לו רבי חיים יעקב שנוסע שם לאסוף כסף לצורך נישואי ילדו. צחק הימנו ר' מנחם ואמר לו: חבל על נסיעתך, אתה לא תצליח לעשות שם אפילו דמים מועטים, ובפרט שגם מצב הכלכלי באמריקא אינו כפי טוב. אבל משאמר לו רבי חיים יעקב שה"חזון איש" בירך אותו – ואמר לו שהוא יכול לנסוע, אמר לו ר' מנחם: אם ה"חזון איש" אמר – זה משהו אחר – אז סע והצלח!...

כשהגיע רבי חיים יעקב לאמריקא נכנס מיד לווייליאמסבורג – לביהמ"ד סאטמאר – והחל ללמוד בהתמדה רבה. יום אחד הבחין בו הגה"ק מסאטמאר זי"ע, ותיכף ניגש אליו והחל לתהות על קנקנו, ומצאו מלא וגדוש בחריפות ובקיאות – ומשכך – כל יום אם לפני התפילה או לאחריה – בכל הזדמנויות שנקרתה להרבי מסאטמאר, הלך לדבר עם רבי חיים יעקב.

כעבור כמה שבועות הבין הרבי שזה לא דבר של מה בכך, והחל לשאול את רבי חיים יעקב: למה אתה יושב כאן. אמר לו רבי חיים יעקב

שנסע לאמריקא לאסוף כסף לצורך נישואי ילדו... מיד הבין הרבי במה מדובר, ואמר לו: אתה אל תלך לאסוף כסף, אתה עשוי לשבת וללמוד ולא לאסוף כסף... וכבר באותו יום הזמין הרבי את כל עשירי קהילתו שיבואו לביתו לאסיפה דחופה.

בשעה היעודה נתקבצו הנגידים בבית הרבי מסאטמאר – והרבי תיאר בפניהם את מצבו של רבי חיים יעקב – ושהוא אינו בר הכי ללכת ולאסוף כסף, כל עצמו אינו עשוי אלא לשבת וללמוד בהתמדה – ובפרט שמדובר באחד מגדולי תורה שבירושלים. ואכן – מיד נפתחו שם הלבבות – ובידי הרבי נתקבצה באותו יום סכום הגון שהספיקה לרבי חיים יעקב להשיא שלושה מצאצאיו, ועוד נשאר בידו די והותר...

רואים מזה מידת האמונה והבטחון, שעל ידי שהיה לו אמונה ובטחון בדברי ה"חזון איש" זצ"ל – ולא התפעל משום דבר – עזרו הקב"ה למעלה מדרך הטבע ועלה בידו סכום מעות בהרחבה גדולה.

ובעצם היו שם שתי ניסים – תחילה – שכל עשירי הקהילה נתקבצו ובאו אל הרבי אפילו שידעו שהרבי הולך לבקש מהם כסף, אף אחד לא חשב שהרבי רוצה לתת להם כסף... ושנית, שאכן נפתחו לבבם ונתנו סכומים הגונים בעין יפה...

לימים סיפר רבי חיים יעקב שהוא יכול לגלות סוד – שאחרי שהיה אצל ה"חזון איש", נכנס גם למרן הגאב"ד מטשעבין זי"ע לבקש הימנו ברכה. ומששמע שמתעתד רבי חיים יעקב לנסוע לאמריקא, אמר לו: אתה בטלן! – חבל על נסיעתך – לא תצא כלום מנסיעתך לשם. אמנם מששמע שה"חזון איש" בירכו שיסע ויצליח, אמר לו: אם כן – תיסע לשם – אמנם אל תלך לאסוף כסף, אתה תשב בביהמ"ד ותלמוד, והקב"ה יהא בעזרך...

בספר "בדידי הוה עובדא" (להרה"ג רבי שמואל דוד הכהן פרידמן שליט"א) מספר על הגה"ק בעל "קדושת יום טוב" מסיגט זי"ע שהיה שפל בדרך נורא, ולא היה רוצה כלל להיות רבי. פעם אחת בפורים, בהיותו מבוסס כדת היום – צעק "למה עשו אותי רבי?!!" – אני צריך להיות שוסטער [סנדלר]! ואמר לו בנו הגה"ק מסאטמאר זי"ע שהיה אז ילד קטן "אבא – נכון! – גם הסבא היה שוסטער! וה"קדושת יו"ט" הסתכל עליו במבט מוזר, והראה לו אותות של תמיה, והמשיך הילד (הגה"ק מסאטמאר) ואמר "כן כן! – הסבא רבי יוחנן הסנדלר ...

בספר "תפארת יואל" (חלק ב' דף ס"ו) הובא שהגה"ק מסאטמאר זי"ע העיד שהמילים האחרונות של אביו הגה"ק בעל "קדושת יו"ט" זי"ע היו "העיקר, מ'זאל זיין ביי זיך גארנישט"...

שמעתי מאת הרה"ג ר' ליפא פרידמן שליט"א מגיד שיעור בביהמ"ד סאטמאר (צפון) בלייקווד, שפעם אחת היו בני זוג אחד שנולד להם בן זכר, וכל אחד מהצדדים רצה שיתנו שם להרך הנולד על שם זקנו – הבעל רצה לקרוא להרך הנולד על שם זקנו, והאשה על שם זקנה – וכך באו לידי ריב ומצה, עד שעלה בלב הבעל לקרוא שם להרך הנולד על שם שני הסבים משני הצדדים.

לברית הזמינו את הגה"ק מסאטמאר זי"ע שהוא יהיה הסנדק, ואח"כ גם כיבדוהו בקריאת השם להתינוק – וכך הוה – הרבי הגיע ושימש כסנדק, ואח"כ נעמד לקרוא את השם להתינוק – בשני השמות של שני זקניו כאמור. לאחר תקופה נודע להרבי שהשלוש בית בבית הזוג הנ"ל עומדת על בלימה, וחלק ניכר מהדין ודברים ביניהם נסובה אודות השם שנתנו להתינוק, ולרבי כאב הדבר מאוד, שעל ידי קריאת השם שהוא קרא להתינוק, נגרם ריב ומצה בביתם, ומאז החליט לסרב לקבל את הכיבוד של "קריאת השם" בברית מילה.

מספר ר' ליפא, שבברית מילה שלו בעצמו, הזמין אביו את דו"ז הגה"ק מסאטמאר זי"ע לשמש כסנדק, אך אח"כ כשרצה לכבד את הרבי ב"קריאת השם", סירב הרבי ולא רצה לקבל את הכיבוד, ואף לאחר שאביו של ר' ליפא אמר להרבי שהוא רוצה לקרוא לבנו "חנניה יו"ט ליפא", על שם זקנו של הילד, ה"ה אביו של הרבי מרן הגה"ק בעל "קדושת יו"ט" זי"ע – ועל כן הוא חפץ שהרבי יתן לו את השם – עדיין סירב הרבי – והגיב "עוד אקרא לו הרבה פעמים בשמו"...

פעם אמר הגה"ק מסאטמאר זי"ע: היום אומרים על "רבי" מה שהיו אומרים פעם על "גוטער גוי" [גוי טוב] – "ער איז א פיינע מענטש – ער טשעפעט נישט קיינעם – ער שמייכלט צו יעדען איינעם – און ער באגאנוועט נישט קיינעם" ... [הוא בן אדם טוב – הוא אינו פוגע בשום אדם – הוא מחייך לכל אחד ואחד – והוא אינו גונב מאף אחד]

פעם נכנס אחד להגה"ק מסאטמאר זי"ע ואמר שהוא עומד להשיא אחד מילדיו וביתו ריקם, ואין לו לצרכי הנישואין כלום, ונתן לו הרבי נדבה הגונה כמנהגו. בצאת האיש מביתו, אמר הגבאי הרה"ח ר' יוסל אשכנזי ז"ל להרבי: הרבי יודע מי הוא זה שיצא מכאן? אמר לו הרבי: אינני יודע. אמר לו רבי יוסל: הלא זהו אותו ציוני שכל היום הוא כותב נגד הרבי ומשמיץ אותו ואת שיטתו, ועכשיו יש לו העזה לבוא ולבקש כסף מהרבי! אמר לו הרבי: כך?! לך מהר וקרא אותו שיחזור אלי!

רץ רבי יוסל מיד, כי הוא חשב שמסתמא יהיה שם "שמח" – היתכן שאותו ציוני מעיז לבוא אל הרבי מסאטמאר ולבקש את עזרתו. מיד כשאותו אדם נכנס שוב אל הרבי, שאלו הרבי: עוד כמה אתה צריך

על הוצאות החתונה? נקב הלה בסכום הגון ביותר, ותיכף ומיד נתן לו הרבי את כל הסכום ופטרו לשלום...

לזכרון בהיכל ה'

מו"ה אלטר ב"ר יהושע אריה ז"ל
מרת יוטא בת ר' חיים אלעזר ע"ה

מו"ה שלמה ב"ר יצחק ז"ל
מרת שרה בת ר' משה יעקב ע"ה

ת נ צ ב ה

הונצח ע"י

הרה"צ רבי חיים אלעזר קליין שליט"א

הגאון רבי חיים עוזר גרודזנסקי זצ"ל מוילנא, ראוהו פעם אחת כשעצר אותו אדם ברחוב, ושאל אותו אודות כתובת מסוימת היכן הוא, ורבי חיים עוזר במקום שיראה לו באצבעו היכן הכתובת, הלך עמו כל הדרך – כבדת דרך ארוכה – עד שהגיעו ליעד, והיה הדבר לפלא, שכן רבי חיים עוזר היה עסוק מאוד מאוד, וכל רגע היה מנוצל עד תום, והיו הנוכחים תמהים למה הוצרך ללכת עמו בעצמו ולא הסתפק להראותו באצבעו היכן הכתובת.

אמר להם רבי חיים עוזר דברים נפלאים, וכך אמר: כשדיבר עמי האדם, שמתי לב שהאדם הזה מגמגם בלשונו ל"ע, וחששתי שמא לא ימצא הדרך במהרה, ויצטרך לשאול עוד אנשים באמצע הדרך, וכיון שהוא מגמגם, יתקשה בכך, ויגרם לו הרבה בושות, ולכן החלטתי ללוות אותו כל הדרך, כדי לחסוך ממנו את כל הבושות...

הרה"ג ר' שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטובליקוואד נועם שיח בלק תשע"ז, עמוד י'

כ' – תוספת לגליון המדויק' במנחם אב תשע"ט

לאחר הסתלקותו של כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען זי"ע, הגיע בנו כ"ק אדמו"ר מסקולען שליט"א לביקור בעיירה מאנסי, ונכנס אצל כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א. בהיכנסו לבית הרבי מוויזשניץ, אמר הרבי מסקולען, שהוא מפליא ביותר את האחדות הנפלאה ששוררת בין שמונת האדמו"רים לבית וויזשניץ - שכידוע שוררת ביניהם אהבה ואחוה ושלום וריעות - והוא נורא! והמשיך האדמו"ר מסקולען ואמר: היות ושני אחיי הוכתרו ג"כ לכהן כאדמו"רים לבית סקולען, האחד במאנסי והשני בלעיקוואד, הנני מבקש מהרבי מוויזשניץ שיגלה לי מהי "הסוד" של האחדות והשלום ביניכם. כששמע האדמו"ר מוויזשניץ את שאלת האדמו"ר מסקולען, נענה ואמר "אני אגיד לכם - הסוד הוא, שלא די ש"מסכימים" שהאח יכהן כאדמו"ר, נאר עס דארף גיין אין לעבן..."

גליון 'נועם שיח' פון הגה"צ מסאנטוב שליט"א.

אם ראשונים כְּמִלְאָכִים – האדמו"ר הָרַב מְשׁוּלֵם פִּישֵׁ סָגֵל לאווי צ"ל

האדמו"ר הרב משולם פייש סג"ל לאווי (השני) מטאהש צ"ל - נולד ב-ג' בניסן ה'תרפ"א (1921) בקטקאש, רוזנות סאבולץ' (הונגריה) והיה בכור בניו של אביו. משחר ילדותו ניכר כי לגדולות נוצר, למד בהתמדה נפלאה, התפלל בהתלהבות, מידותיו הטובות הפליאו את כל ראויו. בשנת ה'תש"ג (1943) גויס לשירות העבודה ההונגרי ונשלח למחנות בקושיצה ובמרגיטה. בשנת ה'תש"ד (1944) נכבשה המדינה על ידי גרמניה הנאצית ומרבית משפחתו המורחבת נשלחה לאושוויץ. אביו נרצח בר"ח אלול ה'תש"ד (1944).

לאחר שהצבא האדום נכנס למרגיטה שוחרר רבינו והוא הוזמן בשנת ה'תש"ח (1948) על ידי שרידי חסידות טאהש לשמש כאב"ד ואדמו"ר בנירנאהזה והחל לשמש כאדמו"ר השלישי של חסידות טאהש. שם התמיד בלימודיו יומם ולילה, התפלל שעות ארוכות בהתלהבות נוראה, ועבד את בוראו בקדושה נפלאה. ביתו היה פתוח לרווחה ליהודים הצריכים עזר וחזקים בכל מצוקותיהם במסירות נפש. במשך שנתיים וחצי הוא עזב את הגנריה בעקבות השלטון הקומוניסטי. בשנת ה'תשי"א (1951) עקר למונטריאול שבקנדה, ומיד הקים שם את בית מדרשו 'אהל אלימלך' טאהש. קיבץ את בניו וחזקים לבנות את כלל ישראל מחדש אחרי החורבן הנורא.

רבים השכימו לפתחו מכל קצווי תבל ונודע לצדיק וקדוש ה' ופועל ישועות. בשנת ה'תשכ"ג (1963) הקים שיכון חסידי בשם 'קרית טאהש' מחוץ לעיר, יסד ובנה ישיבה גדולה לבחורים, והרביץ בו תורה לאלפים וכן הקים בתי חינוך לבנים ולבנות, בפרבר בואקרין. עם השנים נאספו סביבו חסידים רבים. עבד את ה' כחד מצדיקי קמאי. רדף אחר השלום. רדף אחר חסידיו. המחלוקת כמפני האש. נודע באהבת ישראל ומידותיו הנשגבות. פיזר סכומי עתק לצדקה. הגבאים ניסו למנוע את חלוקת הסכומים האדירים, כי לבית הרבי לא נשאר אפילו פרוטה לפורטה. המשרגיש בזה הרבי, היה מטמין את הממון בעליו למען לא ירגישו הגבאים בדרשו.

כשהגבאים מערערו קשיים על הצרכים להיכנס לבית הרבי, נישא אל הרבי בבית מדרשו, ואמר להם לבוא אליו כשהולך למקוה, ושם חילק סכומים אדירים. מדי יום ביומו הקפיד לסיים את כל פרקי התהלים. לא ישן ולא אכל מרגע שהקיץ והיה טועם "פת שחרית" רק לאחר חצות הלילה! בעל רוח-הקדוש. נפטר ב- כ"ז באב ה'תשע"ה (2015). ציונו בקרית טאהש, ובאבריאן (קנדה). חי כ-94 שנים. בנו רבי אלימלך משמש אחריו כאדמו"ר.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' אלימלך מטאהש. **אביו:** האדמו"ר ר' מרדכי סג"ל לאווי הי"ד (רב העיירה דעמעטשער בהונגריה). **אמו:** מרת צירל (בת ר' יעקב פקעטעט, בעמח"ס אמת ליעקב מנירבאטור). **מרבנות:** ר' אשר לאווי (דודו, רבינו נסע לישיבתו בקאלוב). **נשותיו:** מרת חווה (בת ר' יהודה ויינגרטן - זיווג ראשון בין השנים תש"ו-תשנ"ו), מרת מלכה (בת ר' מנדל האס ממונטריאול, אלמנת ר' אברהם יצחק הויר - זיווג שני, משנת ה'תשס"ז). **ילדיו:** ר' מרדכי צ"ל (נפטר בשנת ה'תשנ"ח), מרת צירל (נישאה לר' אביגדור דניאל פיש, האדמו"ר מהאס ויליאמסבורג), מרת ברכה חנה (נישאה לר' יוסף מאיר מאיער, האדמו"ר מלידנסק מונס), מרת פרייל שרה (נישאה לר' אברהם כץ, אב"ד משכנות לאביר יעקב במונסי), מרת ששא מלכה אלטה (נישאה לר' יוסף ירחמיאל כהנא, ראש הכוללים בקרית טאהש), האדמו"ר הנוכחי, ר' אלימלך לאווי (חתן רבי נפתלי צבי לאבין מזידטשוב). **מספריו:** יעבודת עבודה - ח' חלקים

פעם נכנס לרבינו יהודי שהתגורר במונטריאול, ואמר לו שבא להיפרד ממנו, מפני שהוא עומד לעזוב את העיר ולעבור להתגורר בעיירה מרוחקת. העיירה ההיא הייתה כמעט ריקה מכל סממן יהודי, והרבי שאלו: "איך ייתכן שהיהודי כמוך יגור במקום שכמעט אין שם אידישקייט?". אמר היהודי שהדבר הוא מפני שאינך ר' ז"ל אסון גדול, וסיפר שהיה לו סכום מאוד של כסף כדי לקנות דירה במונטריאול, וכאשר נסע פעם לאנטוורפן, נגנב ממנו כל הסכום, ועכשיו שהציעו לו איזה משרה באותה עיירה, אין לו ברירה ומוכרח הוא לעבור לשם כדי שתהיה לו פרנסה. אך הרבי לא הרפה, ואמר לו שאף על פי כן כדאי הדבר להחריב את ביתו מכל האידישקייט, וכדאי לו להישאר במונטריאול.

למחרת, כשהיהודי התפלל בבית המדרש, נכנס יהודי לא מוכר, וניגש אליו, ושאלו אם הוא היה פעם באנטוורפן ונגנב ממנו סכום עצום של כסף, ומשהשיב לו היהודי שכן, אמר לו היהודי בשקט שהוא נתפתה מיצר, והוא גנב ממנו את הכסף, ועכשיו הוא מתחרט, והחזיר לו כל הכסף, ואמר לו שיש כאן עוד כמה אלפי דולרים על העוגמת נפש ותיכר ברכך הנגב... היהודי לא האמין למשמע אדניו, הוא לקח את המעטפה של הכסף, וראה לנכון שאכן כל הסכום העצום שנגנב ממנו נמצא שם - עם התוספת. היהודי ראה בזאת סימטת דשמיא עמומה שעליו להישאר במונטריאול ולא לעבור למקום ההוא, ושחם שגם הרוויח כמה אלפי דולרים מכל הגניבה הזאת, ואכן כך עשה, הוא נשאר שם, וקנה דירה חדשה והקים בית יהודי חסידי לתפארת.

שנים רבות אחר מאורע זה, פגש היהודי באותו 'נגב' שהחזיר לפני שנים את כל הכסף. היהודי ניגש אליו והודה לו שבזכות מעשה זה נשאר במונטריאול והקים בית חסידי לתפארת, אמר לו 'הנגב': "ליהיו ידוע לך, שלא לי אתה צריך להודות, ולא לאדמו"ר מטאהש". וכאשר ראה שהיהודי לא מניין, גילה לו את הסוד, ואמר לו שהוא לא היה מעולם באנטוורפן. רק האדמו"ר מטאהש ביקש ממנו להגיע אליו, ולספר לו על המעשה הזה - כאילו הוא היה הנגב - ולתת לו את כל הכסף הזה כדי שישאר במונטריאול ולא יעבור למקום ההוא, ולכן לו אתה צריך להודות ולא לי...!

(הסיפור מתוך 'נועם שיח' - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקווד)

הפארציטישע רבי היחיד...

סיפר לי הגאון רבי שמחה בונם לייווין שליט"א מירושלים עיה"ק בעל מחבר ספרי "שולחן שלמה" ועוד, שהיה לאחרונה אצל כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א, ובתוך דבריו אמר להרבי "רבי! האדמו"ר מוויזשניץ כבר איננו - האדמו"ר מסקולען כבר איננו - הרבי הוא **הפארציטישע רבי היחיד** שעדיין נשאר עמנו לאורך ימים ושנות חיים, והרבי הוא הצינור להשפיע על הדור!!" כששמע הרבי שליט"א את דבריו, הוציא אנחה עמוקה מפיו, ואמר בגודל ענוותנותו "**הלואי זאל איך קענען, הלואי זאל איך קענען**"...

לאחרונה פגשתי את הרב החסיד הישיש ר' יהושע יאקאבאוויטש שליט"א (שהוא שריד לדור הישן, והוא במלוא תוקפו ועוזו, בבריאות הגוף והנפש לאויט"א). האיש הזה הוא חסיד נלהב של כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א. הוא לא מחסיר שום "טיש" שעורך הרבי - הן אלו המתקיימות בשבתות וימים טובים והן אלו המתקיימות בימות החול, כמו"כ הוא אינו מחסיר שום תפילה, והוא עומד כמעט כל התפילה ליד העמוד לשמוע היטב את החזן, וכמו"כ בעת קריאת התורה עומד על הבימה לשמוע את הבעל קורא, בעת שהקהל רוקדים, הוא רוקד עמם בכל כוחו, והוא נדחף עם הבחורים והאברכים לראות את הרבי ולתפוס שירים ולשמוע את ההבדלה של הרבי במוצאי שבת.

ניגשתי אליו ושאלתי אותו למה בחר בדווקא את האדמו"ר מראחמיסטריווקא שיהיה לו ל"רבי" ולהסתופף בצילו, בפרט שבימים ההם היו הרבה רבי'ס לבחור מהם, והשיב לי "מפני שהוא דומה מאוד להצדיקים של הדור הקודם שזכיתי להכירם". שאלתי אותו לדוגמא לאיזה צדיק הוא מתכוין, והשיב לי, שמאוד קשה לו לצייר דמות צדיק אחד לדוגמא, באשר הוא זכה להכיר הרבה מהצדיקים של הדור הקודם, ברם בכלליות ההנהגה של האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א הוא מאד "פארציטיש"... והוסיף לספר, שעוד זכה לראות צדיקים שלפני ב' דורות, כמו מרן הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע, שעוד קיווה שהוא יניח לו תפילין, ברם הרה"ק נסתלק טרם שנעשה בר מצוה, והניח תפילין אצל בנו מרן הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע.

סיפר לי הרה"ח הישיש הנ"ל, שבשנות בחרותו שהה פעם מרן הרה"ק בעל "אהבת ישראל" מוויז'ניץ זי"ע בעיר מישקולץ, והוא השתוקק מאוד לנסוע לשם ולשבות בצל קדשו של הרבי, ברם בהיותו חסיד בעלזא - ולא היה נהוג בימים ההם שחסיד בעלזא נוסע לרבי אחר - לכן הלך וביקש "רשות" מאביו אם יכול ללכת ולשבות בצל הקודש של ה"אהבת ישראל".

כשמע אביו את בקשתו, אמר לו שמרן הרה"ק מבעלזא זי"ע הפליג מאוד בשבחו של ה"אהבת ישראל", והתבטא עליו בלשונות נעלים ביותר, וא"כ - אמר לו אביו - בודאי שהינך יכול לנסוע... מספר ר' יהושע, שהרבי בעל "אהבת ישראל" זי"ע, בחן אותו אז על מס' נדרים דף מ' - ולפתע התחיל הרה"ח הישיש להגיד "זאגט די גמרא" - ונשתוממתי לשמוע איך שאדם בגיל מופלג כזה בליעה"ר מתחיל להרצות בשטף כמעט את כל הדף הגמרא הזה בעל פה בלי שום טעות...

עוד אמר לי הנ"ל, שהוא זוכר היטב את דו"ה הגה"צ רבי שלום ווידער זצ"ל אב"ד נירעדהאז, כי התגורר אז בעיירה זו. מספר ר' יהושע, שבאותה עיירה נחלקו הצדדים לכאן ולכאן אודות הרבנות של דו"ה רבי שלום - חלק מהקהל תמכו ברבי שלום שיהיה כרב העיירה וחלקם לא רצו להכתירו רשמי כרב, והגה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע תמך מאוד בכך שיכתירו את רבי שלום שיהיה כרב הקהילה.

מספר ר' יהושע שעדיין חקוק היטב בזכרונו, שפעם בהיות ה"מנחת אלעזר" בעיר נירעדהאז, התפלל שם תפלת שחרית, ובהגיעו להפיסקא "שלום רב לאהבי תורתך", הכריז ה"מנחת אלעזר" בקול ואמר "**שלום רב**" [רוף] - לשון נופל על לשון - כאומר, "שלום", הוא יהיה כאן הרב...

